

Bilag: Data og analyse vedr. udviklingen på det specialiserede børneområde,

I forhold til følgende temaer:

- Udviklingen i antal udsatte børn og unge
- Udviklingen i ungdomskriminalitet
- Regnskabstal 2021
- Forebyggelse og anbringelse i 2021
- Afvisninger og udvikling i Psykiatrien

Opsummering på nedenstående data

På baggrund af nedenstående data kan det konkluderes, at der i Frederikssund Kommune er et højt, og stigende antal, af børn og unge som er udsatte, heraf relativt mange børn og unge med psykiatriske diagnoser.

Arbejdet med forebyggende foranstaltninger prioriteres højt i Frederikssund Kommune, både i forhold til indsatser og budget. Budgetmæssigt er der dog en udfordring i stadig mere udgiftstunge sager i forhold til bl.a. anbringelser og tabt arbejdsfortjeneste.

Selvom arbejdet med forebyggende foranstaltninger prioriteres højt er dette ikke nok. Den nedenfor skitserede udvikling kalder på, at vi tænker nyt og arbejder anderledes. Det er ikke nok at justere på tidligere praksis. Netop her er særligt det prioriterede arbejde i forhold til tidlig forebyggende indsats af afgørende vigtighed. Hertil kommer udviklingen af tilbudsviften på Udførerområdet i Center for Familie og Rådgivning, samt et skoleudviklingsinitiativ vedr. Stærkere læringsmiljøer på kommunens folkeskoler (ikke behandlet i dette skriv).

Som supplement til disse tre store udviklingstræk pågår der en række øvrige opgaver, som taler ind i udviklingen blandt børn- og unge i Frederikssund Kommune. Det handler bl.a. om det skitserede kriminalitetsforebyggende arbejde, etablerede samarbejder mellem Center for Familie og Rådgivning og Sundhedsplejen i forhold til sårbare gravide og spædbørn, nye samarbejder med civile organisationer og frivillige som f.eks. Broen, Mødrehjælpen og Røde Kors.

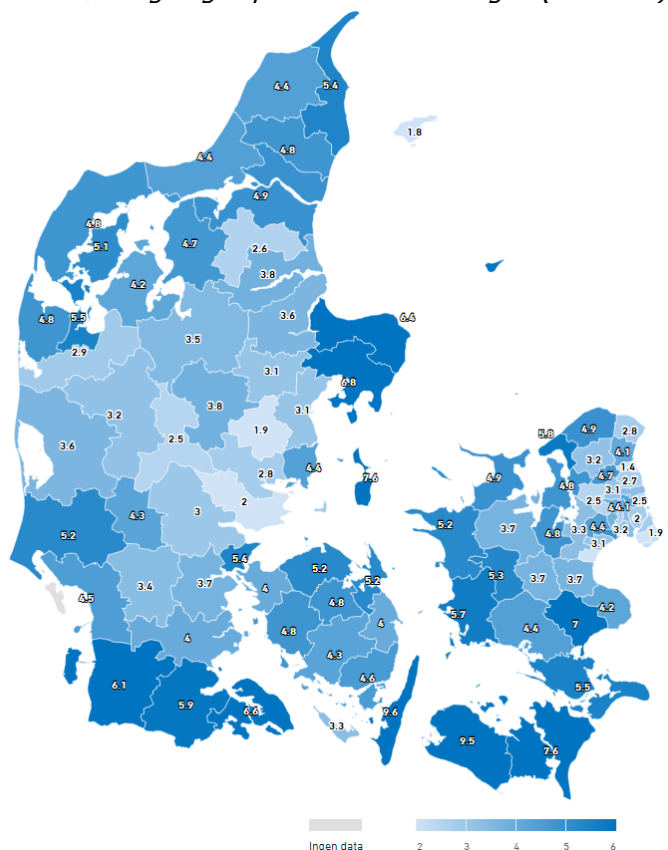
Udviklingen i antal udsatte børn og unge

Danmarks Statistik har lavet en opgørelse over, hvor stor en procentdel af alle børn og unge i alderen 0 – 17 år, der i 2021 kan karakteriseres som værende udsatte. Opgørelsen er baseret på 19 forskellige indikatorer for udsathed¹.

Af nedenstående kort fremgår procentsatsen for udsathed i alle landets kommuner i 2021. Af kortet fremgår det, at 4,8% af alle børn og unge i alderen 0 – 17 år i Frederikssund Kommune er udsatte. Landsgennemsnittet er 3,8 %.

¹Læs mere om undersøgelsen og de 19 indikatorer her: [Udsatte børn og unge: Indhold - Danmarks Statistik \(dst.dk\)](#)

Udsatte børn og unge i procent af befolkningen (0 – 17 år) 2021

Frederikssund Kommune placerer sig dermed et stykke over landsgennemsnittet, hvad angår antallet af udsatte børn og unge, og er på linje med bl.a. Gribskov, Lejre og Odsherred. Frederikssund Kommune har tidligere ligget på niveau med øvrige Nordsjællandske kommune og Hovedstadskommuner.

Danmarks Statistiks opgørelse er lavet over en årrække, og viser bl.a. en årlig stigning i antallet af udsatte, jf. nedenstående tabel. Denne stigning stemmer overens med den store stigning i antallet af børn og unge med psykiatriske diagnoser/handicap som opleves i Frederikssund Kommune. Og tilsvarende med Administrationens oplevelse af en stigende kompleksitet i sagerne og generelt en øget grad af udsathed.

Stigningen i udsathed over tid viser desuden, at der ikke er samme procentvise stigning, i forhold til udsathed på landsplan som i Frederikssund Kommune. Indtil 2019 lå Frederikssund Kommune under landsgennemsnittet, men ligger nu næsten 1% over.

Udsatte børn og unge i procent af befolkningen (0 – 17 år) 2015 – 2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Landsplan	3,7	3,7	3,8	3,8	3,9
Frederikssund	3,0	3,5	3,7	4,2	4,8

Det er vanskeligt at pege på de præcise årsager til denne udvikling, og tilsvarende at lave en valid analyse af grunden til udviklingen. Dette fordi det kan skyldes en lang række forskellige og komplekse faktorer, som ikke er entydige. Det kan f.eks. handle om den demografiske sammensætning i kommunen, socioøkonomiske faktorer, muligheden for billigere boliger i Frederikssund Kommune end f.eks. i Hovedstadsområdet mv. Derudover

findes der en fortælling om, at Frederikssund Kommune er et godt sted at bo, hvis man har et handicap. En fortælling der kan have betydning i forhold til tilflytning.

Udviklingen i ungdomskriminalitet

En anden faktor som påvirker udsathedsprocenten, er omfanget af ungdomskriminalitet – et område, hvor Frederikssund Kommune ligger højt.

Justitsministeriet udgiver årligt en rapport, hvor antallet af mistanker og sigtelser blandt børn og unge offentliggøres². Af den seneste rapport (gældende for perioden 2016 – 2021) fremgår det bl.a., at der, på landsplan, er en stigning i antallet af sigtelser blandt de 15 – 17 årige i perioden 2016 – 2020. I 2021 ses et fald i antallet af sigtelser.

I nedenstående tabel er data vedr. Frederikssund Kommune sammenlignet med data for hhv. Nordsjællands Politikreds (13 kommuner) og hele landet. Af tabellen fremgår det, at der, i Frederikssund Kommune, har været en procentvis stor stigning i antallet af sigtelser over perioden frem til 2020. I 2019 og 2020 tegnede Frederikssund Kommune sig således for hhv. 24,1% og 23,5% af alle sigtelser i Nordsjælland Politikreds blandt de 15 – 17 årige.

	2016	2017	2018 ³	2019	2020	2021
15 - 17 årige Frederikssund	90	138	157	204	218	132
15 - 17årige Nordsjællands politikreds	792	861	1839	847	926	797
15 - 17årige hele landet	9310	9812	12226	9533	10727	8233

% af Nordsjællands Politikreds	11,4%	16,0%	8,5%	24,1%	23,5%	16,6%
% af hele landet	1,0%	1,4%	1,3%	2,1%	2,0%	1,6%

Generelt tegner der sig dermed et billede af et højt antal sigtelser set i forhold til politikredsen som helhed. Hertil kommer, at der på landsplan har været en udvikling i arten af kriminalitet, med et skift fra 'blødere' kriminalitet såsom butikstyveri over til personfarlig kriminalitet såsom vold og trusler – et billede man må forvente også gør sig gældende i Frederikssund Kommune.

Det kriminalitetsforebyggende arbejde i Frederikssund Kommune

Det kriminalitetsforebyggende arbejde er højt på dagsordenen i Frederikssund Kommune og prioriteres. Et arbejde der er blevet yderligere aktualiseret i lyset af den seneste udvikling i kriminalitetsbilledet. Det grundlæggende kriminalitetsforebyggende arbejde blandt kommunens børn og unge er forankret i enheden "Trivsel og Kriminalitetsforebyggelse" (SSP) i Center for Børn og Skole.

Hertil arbejdes der i Center for Familie og Rådgivning med kriminalitetsforebyggelse. Dette konkret ved, at Centeret, i sin funktion som social myndighed, skal orienteres om alle sigtelser af unge under 18 år, og skal være repræsenteret ved afhøringer mv. Alle sigtelser oprettes som en underretning således at centeret ved hvert tilfælde vurderer, om centeret

² Begrebet "sigtelser" anvendes ikke, når der er tale om børn under den kriminelle lavalder, her anvendes i stedet begrebet "mistanker".

³ I 2018 er data skævvredet grundet den omfattende 'Umbrella-sag', som medførte mange mistanker i en række Nordsjællandske kommuner. Derudover kan tallene for 2020 og 2021 være påvirket af coronasituationen og der vil muligvis vise sig et andet billede når tallene for 2022 udkommer næste år.

skal handle på problemstillingen. Bliver den unge anholdt og anbragt i varetægtssurrogat og/eller givet en dom efter Lov om Bekæmpelse af Ungdomskriminalitet såsom anbringelse, kontaktpersonordning mv. skal Center for Familie og Rådgivning iværksætte dette samt afholde udgifterne hertil.

I foråret 2021 blev det politisk vedtaget, at iværksætte et toårigt projekt med nedsættelse af et koordinationsnetværk på tværs af Trivsel og Kriminalitetsforebyggelse, Center for Familie og Rådgivning, Kontrolenheden, Ungekontakten og politiet. Koordinationsnetværket mødes en gang om måneden og drøfter konkrete sager med henblik på kriminalitetsforebyggelse.

Derudover er en model for kriminalitetsforebyggende samtaler under udvikling. En model hvor Center for Familie & Rådgivning, i samarbejde med Trivsel & Kriminalitetsforebyggelse, tilbyder opfølgende samtaler til unge og deres familier. Samtalerne tilbydes når den unge har været indkaldt til afhøring som mistænkt eller sigtet for kriminalitet. Samtalerne vil være af rådgivende karakter, og netop med fokus på at forebygge, at den unge bringer sig selv i samme situation igen.

Regnskabstal 2021

For at give et billede af den økonomiske tyngde på det specialiserede børneområde vises herunder ECO-nøgletal for 2021. ECO-nøgletallene er kommunale nøgletal baseret på regnskabstal og befolkningssammensætning udarbejdet af VIVE (Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd). Tallene i tabellen viser udgifter til f.eks. sociale anbringelser, forebyggende foranstaltninger mv. i forhold til alle borgere i alderen 0 – 22 år, og opstillet i forhold til udgift pr. enkelt borger i aldersgruppen. Samtidig viser tabellen en sammenligning af, hvor mange kroner der bruges på f.eks. sociale anbringelser, forebyggende foranstaltninger mv. i hhv. Frederikssund Kommune, sammenlignelige kommuner, Region Hovedstaden samt hele landet.

Sammenligningen i tabellen viser, at de tre primære forskelle imellem Frederikssund Kommune og de øvrige tre sammenligninger er som følger:

- I Frederikssund Kommune er der et lavt udgiftsniveau til sociale anbringelser bl.a. pga. højt niveau af intensive forebyggende foranstaltninger.
- I Frederikssund Kommune er der et højt udgiftsniveau af handicap-anbringelser samt tabt arbejdsfortjeneste bl.a. grundet en stor målgruppe i kommunen i forhold til fysiske og psykiske handicaps
- I Frederikssund Kommune er der et højere niveau af centrale refusioner grundet dyrere handicap-anbringelser end i de andre kommuner

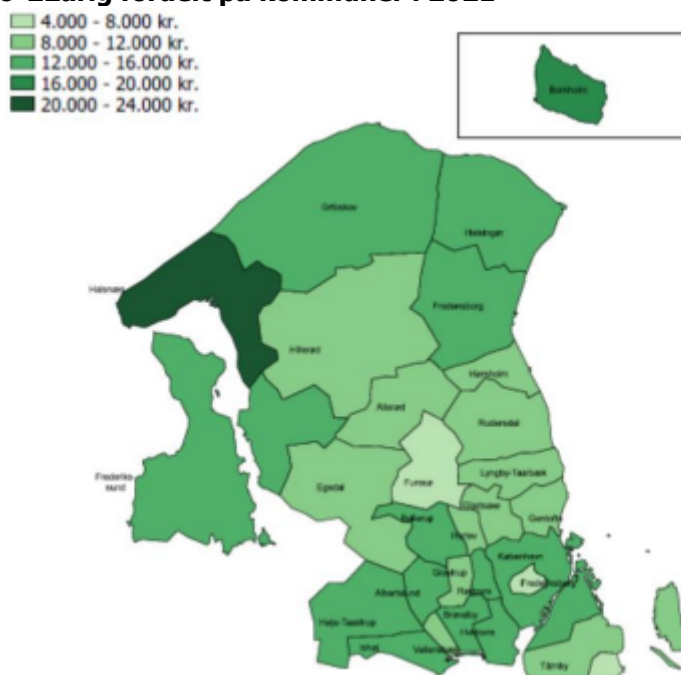
Regnskab 2021	Frederikssund Kommune	Sammenligningskommuner	Region Hovedstaden	Hele Landet
Alle udgifter er beregnet i kr. pr. 0-22 årig				
Sociale anbringelser og UKN ⁴	4516	5295	5185	5234
Handicap-anbringelser	1494	715	825	776
Forebyggende foranstaltninger	6261	6152	5681	4940

⁴ UKN er en forkortelse for Ungdomskriminalitetsnævnet. Et nævn der, efter Lov om Bekæmpelse af Ungdomskriminalitet, træffer afgørelser i sager, hvor børn og unge 10 – 17 år er mistænkt eller dømt for kriminalitet.

Overførsler (Tabt arbejdsfortjeneste og Merudgifter)	2028	1391	1464	1342
Den Centrale refusionsordning	-1105	-843	-865	-814
I alt 0-22 årige	13194	12710	12290	11477
I alt uden overførsler	11166	11319	10826	10135

Ses der på udgifterne til 0 – 22årige blandt kommunerne i nærområdet, ligger Frederikssund Kommune på niveau med f.eks. Gribskov kommune. En af de kommuner, som har en sammenlignelig udsathedsprcent med Frederikssund Kommune:

Udgifter pr 0-22årig fordelt på kommuner i 2021

Alt i alt viser ovenstående, at områdets økonomi i særdeleshed presses af handicapområdet og ellers ligger med lavt til gennemsnitligt udgiftsniveau på øvrige poster.

Der findes ikke analyser, der kommer med en klar begrundelse for, hvorfor Frederikssund Kommune både på børne- og voksenområdet (handicap) er så økonomisk udfordret. Dette blandt andet fordi der er sparsomme data på området på landsplan. En hypotese kan være, at det ikke er mængden af sager, der udfordrer økonomien, men tyngden i de enkelte sager. Det næste spørgsmål bliver dermed naturligt, hvorfor Frederikssund Kommune har særligt mange dyre enkeltsager. Et spørgsmål der ikke, for nuværende, findes et entydigt svar på.

Forebyggelse og anbringelse i 2021-tal

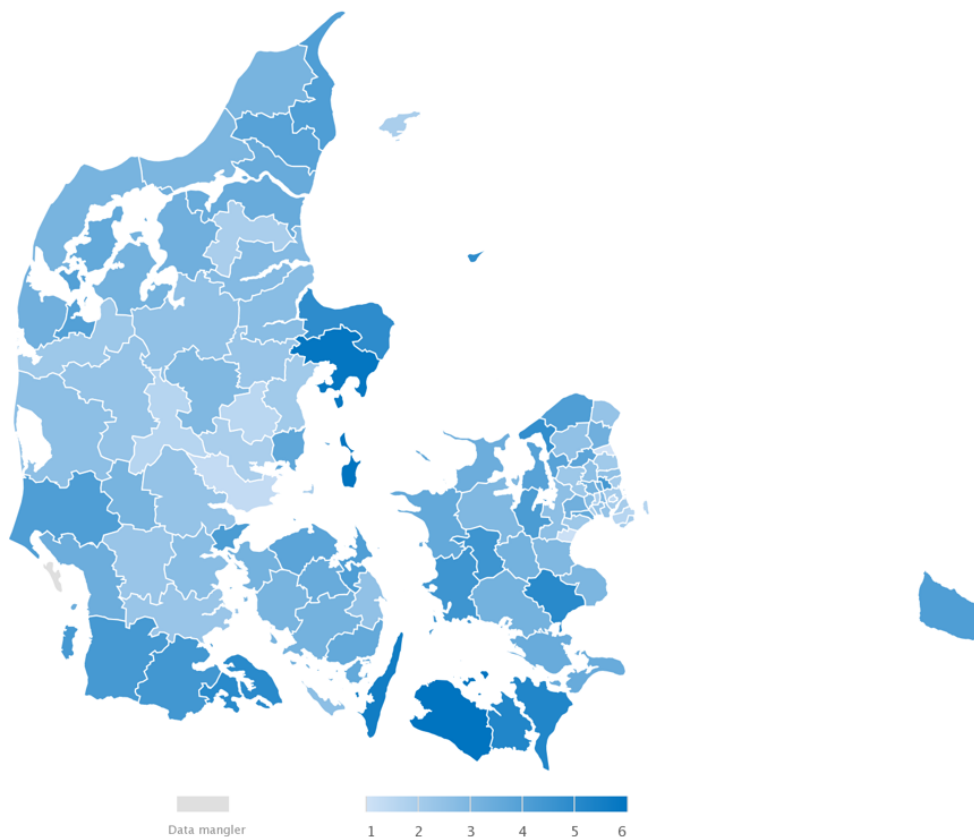
Siden juni, hvor Børn, familier og forebyggelse blev forelagt en sag med aktuelle data fra Familieområdet, er der blevet offentliggjort nye data vedrørende forebyggelse og anbringelse ift. antal og udgiftsniveau. Disse præsenteres i det følgende.

Forebyggende foranstaltninger

En forebyggende foranstaltning har til hensigt at hjælpe udsatte børn, og deres familier og kan f.eks. være i form af familiebehandling, aflastning eller kontaktpersonstøtte.

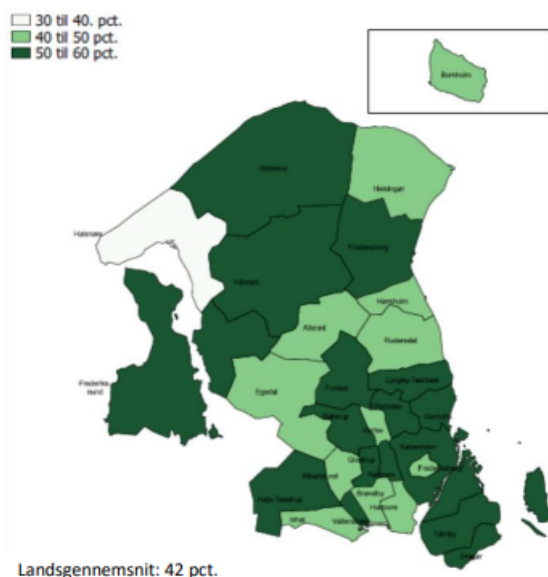
Jf. nedenstående kort modtog 3,9% af alle børn og unge imellem 0 og 22 år i Frederikssund Kommune, pr. 31. december 2021, en forebyggende foranstaltning. Dette svarer til 431 personer. Til sammenligning var procentsatsen 4,1% i Gribskov, 4,2% i Lejre og 3,4% i Odsherred:

Andelen af børn og unge, der modtager forebyggende foranstaltninger i pct. af befolkningen 0–22 årige. 2021

Danmarks Statistik, med kortdata fra Geodatastyrelsen

Frederikssund Kommune ligger dermed nogenlunde på samme niveau som de tre kommuner, vi her sammenligner os med i forhold til andelen af børn og unge, der modtager en forebyggende foranstaltning. Samtidig anvender Frederikssund Kommune en relativt stor procentdel af budgettet på forebyggende foranstaltninger, og ligger et stykke over landsgennemsnittet:

Andel af udgifter til forebyggende foranstaltninger ud af de samlede udgifter i 2021*Det forebyggende arbejde prioriteres i Frederikssund Kommune*

Af ovenstående data kan læses, at Frederikssund Kommune prioriterer de forebyggende indsatser højt, hvor Frederikssund set i forhold til hele landet ligger i den højere ende i forhold til antal procent, der modtager forebyggende foranstaltninger, og også højt i forhold til procentdel af budget, der prioriteres til forebyggende foranstaltninger.

Dette korresponderer med, at Byrådet med budgettet for 2022 prioriterede tidlig forebyggende indsats som et område, der skal arbejdes målrettet med. I første omgang er en fælles strategi for den tidlige forebyggende indsats under udvikling. En strategi der bl.a. skal sætte en fælles retning for det forebyggende arbejde, og skabe en bedre og mere systematisk tværgående tilgang til den tidlige forebyggende indsats.

I Center for Familie og Rådgivning arbejdes der kontinuerligt med at styrke det forebyggende arbejde og de forebyggende foranstaltninger. Igennem de senere år har centeret bl.a., med stor succes, arbejdet med massiv familiebehandling i udsatte hjem og som forebyggelse af en eventuel anbringelse.

I foråret 2022 blev funktionen med forebyggelseskonsulenter således udvidet til også at rumme dagtilbud og indskoling, modsat tidligere hvor forebyggelseskonsulenterne udelukkende arbejdede i udskolingen. Forebyggelseskonsulenterne har fokus på tidlig opsporing i forhold til børn og unge i begyndende mistrivsel, og yder rådgivning til fagpersonale på skoler og i dagtilbud, samt har afklarende samtaler med børn, unge og familier (op til tre samtaler pr. barn/unge/familie).

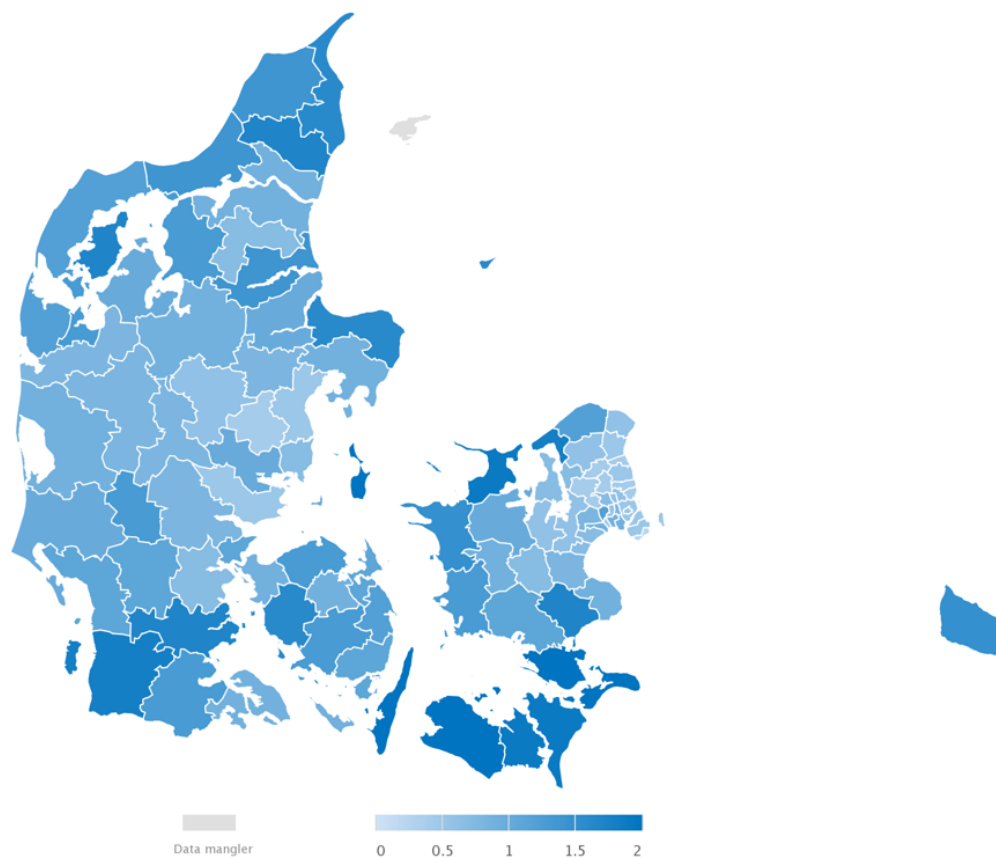
På Udførerområdet i Center for Familie og Rådgivning er der igangsat en udviklingsproces med henblik på at udvikle tilbudsviften, således at ydelserne (forebyggende foranstaltninger) bliver mere fleksible og i endnu højere grad matcher den enkelte borgers behov. Udviklingsprocessen er igangsat i forlængelse af den eksterne analyse, der blev gennemført i efteråret 2021 og som blev forelagt udvalget i maj 2022.

Anbragte børn og unge

I Frederikssund Kommune er 0,7% af de 0 – 22årige anbragt, svarende til ca. 90 børn og unge. Frederikssund Kommune har dermed 7 børn og unge anbragt pr. 1000 børn og unge – landsgennemsnittet er 8,8 pr. 1000 børn og unge.

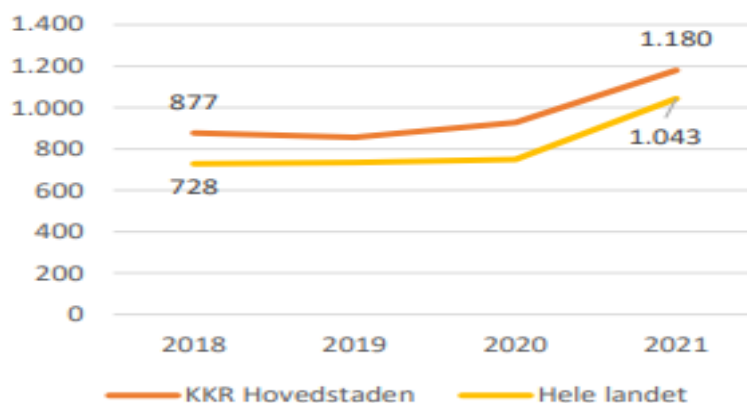
Til sammenligning er antallet for Gribskov 1,2%, Lejre 0,6% og Odsherred 1,9%. Frederikssund Kommune har altså et relativt lavt antal anbragte, men set i forhold til ECO-nøgletallene er der tale om anbringelser til en relativ høj pris.

Andelen af anbragte børn og unge i pct. af befolkningen 0-22 årige. 2021

Det generelle billede i hovedstaden, og på landsplan er, at udgiften pr. anbringelse er stigende. En stigning der er særligt markant fra år 2020 til 2021:

Udviklingen i udgifter pr borger mellem 0-22år til anbringelser i 1000 kr.

Denne udvikling oplever Frederikssund også, hvor færre anbringelser udgør en større andel af budgettet end hidtil. Så på trods af faldende anbringelsestal over en årrække, både i Frederikssund Kommune og på landsplan, ses der en stigning i udgifter til anbringelsesområdet, hvilket bl.a. kan være et udslag af det nationale fald i trivsel og stigning i diagnoser.

Afvisninger og udvikling i den regionale børne- og ungdomspsykiatri

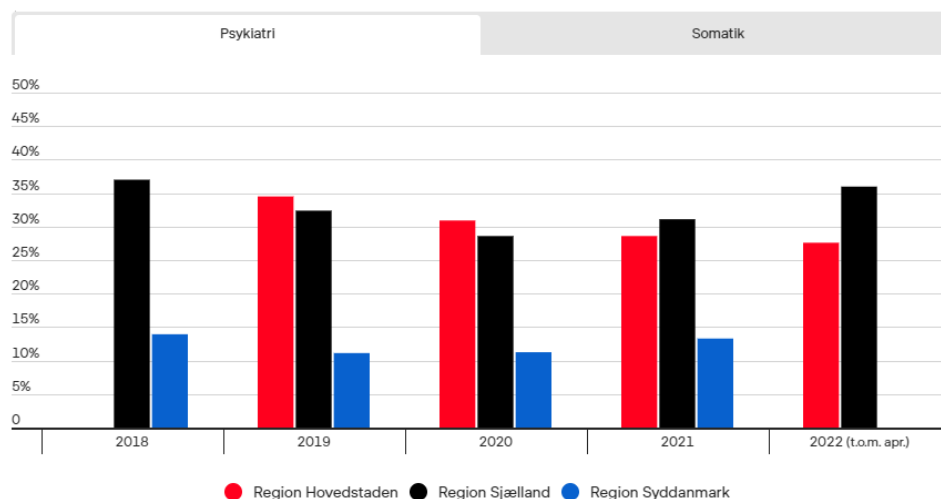
Hen over sommeren har der været en del medieomtale af, hvor mange borgere, der oplever at blive afvist af Børne- og Ungdomspsykiatrien mv. Derfor gives her et indblik i, hvordan det forholder sig for børn og unge i Frederikssund Kommune.

En person kan blive henvist til Psykiatrien via egen læge, PPR og 'andre' (f.eks. privat praktiserende psykiatere). Herefter vurderer Regionens Visitationscenter, om den henviste kan få hjælp eller ej, baseret på tyngden af borgerens problematikker.

Herunder ses en oversigt over hvor mange procent af alle henvisninger de forskellige regioner afviser. I Region Hovedstaden blev 28% af alle henvisninger i 2021 afvist.

Så mange henvisninger afvises

Klik på fanebladene for at skifte mellem tallene for psykiatri og somatik

Kilde: Aktindsigt i Region Syddanmark, Sjælland og Hovedstaden. Tallene dækker over det samlede antal tilbagevisninger på henvisninger fra almen læge til psykiatrien og dækker både voksne og børn. Det har ikke været muligt at få tal fra alle regioner i 2018 og 2022.

Region Midt- og Nordjylland fører ikke statistik over afviste henvisninger.

På Børne- og ungeområdet i Frederikssund kommune, blev 21% af alle henvisninger afvist i 2021. 77% af de afviste henvisninger kom fra praktiserende læger.

Status på henvisninger i 2021, Frederikssund Kommune

Henviser	Afventer gennemgang	Status på henvisning				I alt
		Afvist	Annulleret	Godkendt	Lukket	
Kommune	1	11		45	5	62
Praktiserende Læge		50	1	99	18	168
Andre		4	1	62	8	75
I alt	1	65	2	206	31	305*

*Der er sendt 305 henvisninger på i alt 227 børn/unge.

	2019	2020	2021
Frederikssund	249	279	305
Allerød	115	123	155
Fredensborg	134	164	213
Gribskov	226	215	310
Halsnæs	162	177	212
Helsingør	264	270	353
Hillerød	254	270	352
Hørsholm	90	96	141
Rudersdal	187	221	254
Gennemsnit	187	202	255

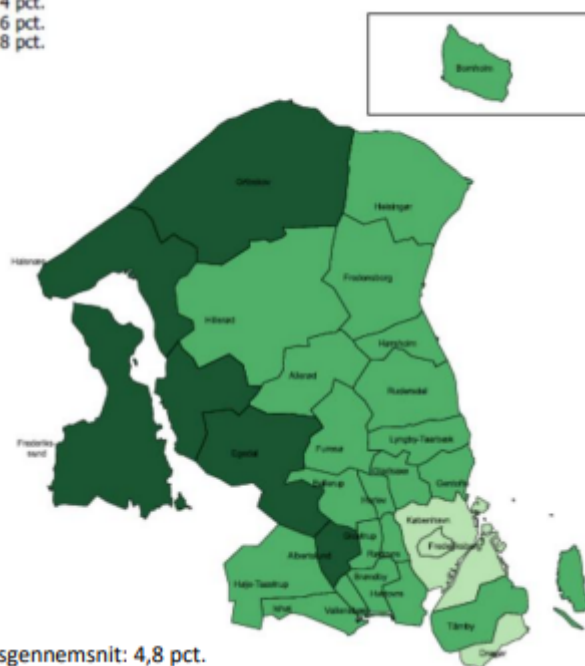
Jf. denne tabel ses der generelt også en stigning i antallet af henvisninger til Børne- og Ungdomspsykiatrien over de seneste tre år. Tabellen indeholder udviklingen for de Nordsjællandske kommuner, som hører under samme Børne- og Ungdomspsykiatriske center.

Som det fremgår, ligger Frederikssund Kommune højt i antal henvisninger i alle årene set ift. gennemsnittet.

Det er ikke kun henvisninger, som Frederikssund Kommune ligger højt på, men også på antallet af børn- og unge med diagnoser. Her ligger Frederikssund Kommune, i 2021, et godt stykke over landsgennemsnittet:

Andel 0-17årig med en psykiatrisk diagnose i 2021

- 2 til 4 pct.
- 4 til 6 pct.
- 6 til 8 pct.

I tillæg til ovenstående er der også sket en markant udvikling i typen af diagnoser, som børn og unge får. Herunder ses en oversigt over den procentvise udvikling for perioden 2016 – 2021, hvor der i særdeleshed ses en stor stigningen indenfor autismespektrumforstyrrelser samt ADHD.

Udviklingen i antal børn og unge med udvalgte diagnoser fra 2016 – 2021 på landsplan

	Antal	Procentvise udvikling
Spiseforstyrrelser	3.300	2,3 pct.
Tics/Tourettes	4.670	0,6 pct.
Depression	2.759	-11,5 pct.
Tilknytningsforstyrrelser	2.668	6,0 pct.
ADHD, inkl. ADD	25.197	26,2 pct.
Adfærdsforstyrrelser	1.551	-3,2 pct.
Belastnings- og tilpasningsreaktioner	11.745	11,6 pct.
Angstlidelser, inkl. OCD	6.544	14,6 pct.
Autismespektrumforstyrrelser	21.892	36,4 pct.

Det samlede billede af ændringer i diagnoser, en generel stigning i antallet af diagnoser og et relativt højt antal af afvisninger af henvisninger i Børne- og Ungdomspsykiatrien har, som tidligere beskrevet, konsekvenser både for økonomien, for børn og unges trivsel og for kompleksiteten i de enkelte sager.

Hvad angår de afviste henvisninger, betyder disse ofte, at den enkelte familie søger hjælp hos kommunen i stedet. Det kan være en udfordring for kommunen at varetage de opgaver, som Børne- og Ungdomspsykiatrien afviser. Dette fordi kommunens opgave primært er at arbejde med sociale problemstillinger, og ikke decideret psykiatrisk behandling. Konkret betyder denne udvikling, et stigende behov for specialisering i kommunerne, på et niveau som ikke er set tidligere. På det specialiserede børne- og ungeområde i Frederikssund Kommune iværksættes der derfor løbende kompetenceudvikling i forhold til f.eks. viden om behandling af psykiatriske diagnoser, specifik viden om konkrete diagnoser mv. Derudover er der, i forbindelse med rekruttering, særligt fokus på at rekruttere medarbejdere med specialviden indenfor det psykiatriske område. En rekrutteringsindsats vi dog ikke er ene om, idet alle kommuner har behov for at rekruttere medarbejdere med denne viden.

En anden problemstilling der også følger af det stigende antal diagnoser mv. er et øget behov for en tæt koordinering og et godt samarbejde mellem det specialiserede børne- og ungeområde og Børne- og Ungdomspsykiatrien. Frederikssund Kommune og Børne- og Ungdomspsykiatrien har derfor netop startet et samarbejdsprojekt under overskriften KIT (Koordineret indsats på tværs), og med fokus på netop at sikre en sammenhængende indsats for den enkelte borger.